

MINISTERSTVO OBRANY

Sekcia modernizácie

Č.: SEMOD-85-13 /2021

Bratislava 5. augusta 2021

Výtlačok číslo: jediný

Počet listov: 6

S c h v a ľ u j e m :

plk. Ing. Štefan ČAHOJ
riaditeľ odboru rozvoja spôsobilosti a prevádzky KIS
Sekcie modernizácie

ŠTÚDIA USKUTOČNITEĽNOSTI
obstarania desktopových licencií Microsoft

1. Opis súčasnej situácie a určenie cieľov

Uznesením vlády SR č. 1020/2002 zo 4. septembra 2002 bola schválená a dňa 6. novembra 2002 uzavretá zmluva Microsoft Enterprise Agreement (ďalej len zmluva MS EA) medzi Ministerstvom školstva Slovenskej republiky, ako organizáciou poverenou vládou SR, a spoločnosťou Microsoft Ireland Operations Ltd. Zmluva MS EA zahŕňala ministerstvá a orgány štátnej správy a umožňovala inštitúciám štátnej správy prístup k cenovo zvýhodneným nákupom softvéru Microsoft a taktiež možnosť využívania najnovších verzií softvéru pre koncové pracovné stanice počas trvania zmluvy MS EA.

Dňa 31.12.2017 platnosť zmluvy MS EA skončila a rezort obrany (Ministerstvo obrany SR, Generálny štáb, Ozbrojené sily SR a všetky podriadené organizácie MO SR) môže používať len verzie, ktoré vlastnil k dátumu 31.12.2017. Na koncové zariadenia, kupované po roku 2017, je problematické a často nemožné nainštalovať neaktuálne verzie produktov, ktoré je možné využívať pri dodržaní licenčných podmienok produktov Microsoft.

Od roku 2017 bolo niekoľkokrát oslovené MF SR, neskôr aj MIRRI SR, so žiadosťou o stanovenie postupu zabezpečenia licencovania produktov Microsoft. V decembri 2020 bol generálnemu tajomníkovi služobného úradu MO SR adresovaný list od spoločnosti Microsoft v súvislosti s používaním produktov ich produktov a právach spoločnosti Microsoft na preverovanie dodržiavania licenčných podmienok.

Na internom stretnutí SEMOD MO SR so zástupcami OS SR, ZaSKIS Trenčín a ÚVN Ružomberok bol dohodnutý počet užívateľov (12 000), pre ktorých sa budú zabezpečovať desktopové licencie Microsoft. Hlavnými dôvodmi sú vyššia digitalizácia poskytovaných služieb v rezorte obrany, integrácia ÚVN do licenčnej politiky rezortu obrany, zjednotenie prevádzkovaného prostredia KIS za účelom jednotnej správy, zníženie finančných nákladov na modernizáciu a následných prevádzkových nákladov a optimalizácia licenčného krytia.

Stav pokrytia desktopových licencií Microsoft v doméne MIL.sk k 9.4.2021:

Počet zakúpených licencií	8007
Vyžívané licencie	8515
Rozdiel	- 508
Zostáva nainštalovať PC (sklad)	600

Uvedený stav spôsobuje problémy nielen pri navyšovaní počtu užívateľov / počítačov využívajúcich produkty Microsoft, ale vzhľadom k absencii podpory produktov Microsoft je problematická aj obmena zastaraných počítačov za nové.

Cieľom je zabezpečiť licenčné krytie desktopových licencií pre rezort MO SR v súlade s platnou legislatívou a v súlade licenčnými podmienkami spoločnosti Microsoft.

Rezort obrany má všetky DataCenter licencie a všetky serverové licencie spoločnosti Microsoft licenčne pokryté pozáručnými servisnými zmluvami.

2. Opis alternatívnych riešení

Rezort MO SR unifikuje prostredia pre pracovné stanice v bezpečnostnej doméne MIL.SK. V priebehu roku 2021 plánujeme dokončiť návrh bezpečnej pracovnej stanice. Rozvoj v oblasti IKT prebieha výlučne v súlade so schválenou a platnou „Technologickou platformou KIS rezortu MO SR“, č.: VSE1-D-98/2018 a jej schválenými doplnkami prijatými na zasadnutiach Rady pre zabezpečenie kybernetického priestoru MO SR.

V súlade s uvedeným a po konzultáciách so spoločnosťou Microsoft sú možné tri rôzne varianty licencovania desktopov.

2.1 Variant 1

Variant 1 predstavuje licencovanie „Desktop Enterprise s Client Access License per device – Enterprise Agreement (EA)“.

Microsoft Enterprise Agreement je ponuka pre organizácie s 500 alebo viacerými používateľmi alebo zariadeniami, ktoré chcú spravovateľný multilicenčný program, ktorý im poskytne flexibilitu pri nákupe cloudových služieb a softvérových licencií podľa jednej zmluvy.

Enterprise Agreement je navrhnutá pre organizácie, ktoré chcú licencovať softvér a cloudové služby na minimálne tri roky. Ponúka možnosť rozložiť svoje platby uskutočnením troch ročných platieb namiesto jednej platby vopred. Pomáha to znížiť počiatočné náklady a umožňuje predvídať ročné požiadavky na rozpočet softvéru až tri roky vopred.

Desktop Enterprise zahŕňa nasledujúce licencie:

- Exchange Server 2019 Standard CAL
- Exchange Server 2019 Enterprise CAL
- SharePoint Server 2019 Standard CAL
- SharePoint Server 2019 Enterprise CAL
- Skype for Business Server 2019 Standard CAL
- Skype for Business Server 2019 Enterprise CAL
- Windows Server 2019 CAL
- Windows Server 2019 Active Directory Rights Management Services
- Microsoft Identity Manager CAL
- Advanced Threat Analytics CAL
- Microsoft Endpoint Configuration Manager CAL (formerly, System Center Configuration Manager)
- Microsoft Endpoint Protection
- Service Manager 2019 CAL
- Office Professional Plus
- Windows 10 Enterprise

2.2 Variant 2

Variant 2 predstavuje kombináciu licencovania „Microsoft Products & Services Agreement (MPSA) + Office 2019 (resp Office 2021) bez SA“.

Dohoda o produktoch a službách spoločnosti Microsoft (MPSA) konsoliduje nákup cloudových služieb, softvéru a softvéru Microsoft Software Assurance spoločnosti Microsoft. MPSA je vhodná pre organizácie s 250 a viac používateľmi a poskytuje štruktúru nákupného účtu. Nákupný účet je nákupný subjekt v organizácii, ktorý sa vytvorí za účelom objednávaní a správy produktov a služieb tak, že sa zaregistruje do MPSA. Tento účet môže byť oddelením, pridruženou spoločnosťou, podskupinou zamestnancov alebo celou organizáciou. Každý nákupný účet je zaregistrovaný iba raz a každému účtu je priradený sektorový typ obchodného, akademického alebo vládneho. Na jednej MPSA môžu byť nákupné účty rôznych sektorových typov. Jeden nákupný účet je určený ako správca zmluvy. Správca zmluvy spravuje MPSA,

Software Assurance obsahuje rozsiahly súbor technológií, služieb, práv a výhod, ktoré pomôžu vyťažiť maximum z investícií do IT. Súčasťou Software Assurance je :

- Program Microsoft Home Use, ktorý poskytuje zamestnancom prostriedky na to, aby mohli doma používať rovnaké nástroje produktivity, aké používajú v práci.
- právo na novú verziu znamená, že môžeme bezplatne aktualizovať každú licenciu produktu spoločnosti Microsoft, na ktorú sa vzťahuje aktívne zabezpečenie softvéru, na najnovšiu verziu.
- Spread Payments umožňuje rozloženie nákladov na nákup licencie a Software Assurance do troch rovnakých ročných súm.
- Zlepšenie licencovania umožní za nízku cenu migrovať softvér z edície nižšej úrovne na edíciu vyššej úrovne, ako je napríklad Office Standard na Office Professional Plus.

Pri tomto riešení by sa realizoval nákup týchto licencií s SA :

Exchng Svr Std Dev CALSA

Exchng Svr Ent Dev CALSA

Win Server Dev CALSA

MS Endpnt CfCML OSE MLSA

ShrPntSvr Std Dev CALSA

ShrPntSvr Ent Dev CALSA

AdvThrtAnl OSE LSA

Windows ENTpD Dev UpLSA

Jednorazový nákup licencie Microsoft Office Professional 2019, ale bez SA.

2.3 Variant 3

Variant 3 znamená upravenú licenciu EA per device (zahŕňa WIN so SA, ENT CAL so SA) + Office 2019 (resp Office 2021) bez SA.

V praxi to znamená kombináciu Microsoft Enterprise Agreement pre licencovanie operačného systému desktopu a následne Microsoft Products & Services Agreement (MPSA) pre licencovanie MS Office, ale bez Services Agreement.

3. Výber riešenia a finančné náklady

Rezort obrany (Ministerstvo obrany SR, Generálny štáb, Ozbrojené sily SR a všetky podriadené organizácie MO SR) k dnešnému dňu vlastní 8007 desktopových licencií Microsoft. Pre pokrytie aktuálnych potrieb s výhľadom na nasledujúce roky požadujeme nákup 12 000 desktopových licencií.

MO SR trvá na realizácii obstarania desktopových licencií Microsoft vo variante č.1, to znamená nákup Desktop Enterprise s Client Access License per device – Enterprise Agreement (EA).

Dôvodom tohto rozhodnutia je súlad s platnou „Technologickou platformou KIS rezortu MO SR“, č.: VSE1-D-98/2018 a jej schválenými doplnkami prijatými na zasadnutiach Rady pre zabezpečenie kybernetického priestoru MO SR a taktiež súlad s odporúčaním prevádzkovateľa IS v rezorte MO SR a OS SR, ktorým je Základňa stacionárnych komunikačných a informačných systémov (ZaSKIS), ako aj Centra pre kybernetickú obranu Slovenskej republiky, ktoré je osobitnou organizačnou zložkou Vojenského spravodajstva plniacou úlohy na úseku obrany štátu v kybernetickom priestore.

Výberom variantu č.1 plníme úlohy unifikácie prostredia pre pracovné stanice v rezorte MO SR v bezpečnostnej doméne MIL.SK projektu návrh bezpečnej pracovnej stanice. Zároveň je v súlade s odporúčaním CSIRT.SK (Computer Security Incident Response Team Slovakia), čo je vládna jednotka pre riešenie počítačových incidentov v Slovenskej republike podľa zákona č.69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov zriadená ako organizačný útvar Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI SR), profil koncovej používateľskej stanice Platforma OS Windows.

Na základe konzultácií so spoločnosťou Microsoft je cena za jednu licenciu Desktop Enterprise s Client Access License per device vo výške 459,00 € na jedno zariadenie za jeden rok bez DPH. Pre 12 000 zariadení požadovaných MO SR to predstavuje 19 828 800 € s DPH.

V prípade MO SR sú dve možnosti obstarania desktopových licencií Microsoft a to buď prostredníctvom platnej zmluvy o budúcich zmluvách, ktorú ma MO SR uzatvorenú, alebo realizáciou verejného obstarávania produktov a služieb Microsoft prostredníctvom dynamického nákupného systému Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky.

Uvedená cena za licenciu je podľa informácií Microsoft konečná a rovnaká pre obe možnosti obstarania desktopových licencií Microsoft.

4. Výber spôsobu obstarávania

Aktuálna situácia licencovania desktopov od spoločnosti Microsoft a problémy s dodržiavaním licenčnej politiky spoločnosti Microsoft je spôsobená súbehom niekoľkých skutočností. Na začiatku je ukončenie platnosti zmluvy MS EA k 31.12.2017. Keďže sa následne Ministerstvu financií SR nepodarilo obstarat' a uzatvoriť vládnu zmluvu na zabezpečenie licencovania produktov Microsoft, MO SR má k dispozícií 8007 desktopových licencií s poslednou aktualizáciou v jeseni 2017. MO SR nemalo plánované finančné krytie na zabezpečenie platby za SA na desktopové licencie Microsoft, čo malo za následok prerušenie SA a nutnosť opätovnej kúpy desktopových licencií Microsoft.

Na základe týchto skutočností MO SR požaduje obstaranie desktopových licencií Microsoft prostredníctvom platnej zmluvy o budúcich zmluvách, ktorú ma MO SR uzatvorenú. Cieľom je mať zmluvu vo svojej gescii s dôrazom na špecifiká a úlohy kladené na rezort. Týmto riešením má rezort možnosť dohliadať na životný cyklus licencovania a zabezpečiť si pre svoje potreby vždy v predstihu platnú zmluvu na zabezpečenie licenčnej politiky. Súčasne je možné finančné krytie na zabezpečenie desktopových licencií presne plánovať a programovať.